

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ ФАРМАЦЕВТІВ

А. О. Каблуков, О. І. Андросов

Запорізький державний медичний університет

Вступ. Головною метою вищої медичної освіти є формування фахівця, готового до самостійної роботи після закінчення вузу. В умовах інформаційного суспільства, традиційні системи навчання та технології вже не можуть повністю відповідати сучасним вимогам до підготовки фахівців різних галузей економіки, і, перш за все, фармації, як однієї з найбільш наукомістких і соціально значущих.

Затребуваність фармацевтів в Україні дуже висока. Пояснюється цей факт просто - кількість відкритих аптечних мереж по країні незмінно зростає, а подібну діяльність може вести тільки освічений фахівець. У зв'язку з цим спостерігається велика кількість бажаючих отримати фармацевтичну освіту заочно.

Заочна форма навчання є в даний час однією з різновидів придбання спеціальності практичними працівниками без відриву від службової діяльності.

У той же час підготовка висококваліфікованого співробітника фармацевта в умовах заочної форми навчання, вимагає уваги до змістовним, методичним аспектам розвитку педагогічних умов. Відсутність на даному етапі досліджень, що розглядають основи заочної форми навчання, впливу педагогічних умов на якість підвищення навчальної діяльності, оголює один з недоліків вузівської підготовки. Отже, питання, підвищення якості підготовки фармацевтів вимагають пошуків нових форм і методів заочного навчання.

Одна з таких форм навчання, на базі сучасних інформаційних технологій, - дистанційна форма навчання.

Впровадження технологій дистанційного навчання (ДН) в навчальний процес вимагає виконання певних робіт, пов'язаних з підготовкою навчальних online курсів; купівлею необхідного програмного забезпечення; створенням власної IT- інфраструктури і т.д.

Тому для поліпшення підготовки студентів-заочників найбільш раціональною технологією, з дистанційною скла-

дової, є технологія дистанційно-денної форми, яка дозволяє використовувати в навчанні як звичайну очну методику навчання (в класах і лабораторіях), так і дистанційну форму навчання.

ДН дасть можливість студентам заочного відділення використовувати при підготовці навчальне інформаційне середовище що включає навчальні курси, комп'ютерні інформаційні джерела, електронні бібліотеки, відео- і аудіо- книги і навчальні посібники. При виникненні у студентів питань, дистанційне навчання надає можливість контакту з викладачем: за допомогою електронної пошти або відеозв'язку.

У Запорізькому державному медичному університеті (ЗДМУ) проведено перший етап підготовки для ДН студентів заочників - створені електронні курси дисциплін, включених в навчальний план фармацевтів заочного відділення. Наступним етапом впровадження ДН в навчальний процес передбачається забезпечення доступу студентів до цих матеріалів (реєстрація та отримання паролів доступу).

Висновки. Використання технологій дистанційного навчання в медичних вузах України при підготовці фармацевтів заочного відділення прогнозовано підвищить якість знань і професійну готовність фахівця-фармацевта до роботи за обраною професією, а також призведе до значної економії коштів університету.

Література:

1. Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки: Закон України // ВВР України.- 2007.- №12.- Ст.102

2. Єщенко А.В. Використання дистанційного навчання в системі післядипломної освіти: сучасне і майбутнє / А.В. Єщенко // Проблеми безперервної медичної освіти та науки.- 2013.- №2(10).- С.5-10

ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ: АКЦЕНТ НА ОСОБИСТІСТЬ

Ю. М. Казаков, Є. Є. Петров, Ю. Г. Бурмак, С. І. Треумова

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава

Вступ. Сучасний освітній простір містить два типи педагогічних процесів – інноваційні та традиційні. Саме застосування інноваційних педагогічних технологій в процесі навчання майбутніх лікарів сприяє формуванню сучасного спеціаліста вищого ґатунку, адже прагне до максимально індивідуалізованого навчання. Як відомо, основним завданням організації і проведення занять із використанням інноваційних педагогічних технологій є навчання таким чином, щоб студенти кожного разу відкривали щось нове (невідомі для них параметри професійної діяльності). Тим самим підвищується їхня зацікавленість до навчання, вирішуються проблеми з мотивацією. Крізь призму подібного підходу особливого значення серед багатьох інноваційних педагогічних технологій набуває розвиток та удосконалення критичного мислення у майбутніх лікарів.

Основна частина. То що ж таке критичне мислення? Згідно М.В. Кларина [1], критичне мислення – це пошук здорового сенсу – як розсудити об'єктивно і поступити логічно з урахуванням як своєї точки зору, так і інших думок, вміння відмовитися від власних упереджень. Критичне мислення здатне висунути нові ідеї і побачити нові можливості при вирішенні проблем. На думку J. E. McPeeck [2], критичне мислення – це відомий скептицизм, стримане відношення до певного порядку речей, що вже склався, до встановлених норм або способів поведінки.

А тепер повернемося безпосередньо до повсякденної педагогічної роботи. Що ми нерідко бачимо? В традиційній практиці педагог більшу частину заняття пояснює, ілюструє, опитує, надає завдання «згідно зразку» і часто-густо відводить недостатньо часу на активізацію пізнавальної діяльності студентів. А саме пізнавальна ді-

яльність студента сприяє розвитку критичного мислення, аналізу клінічних випадків, логічному підбору необхідних клінічних, лабораторних та інструментальних методів обстеження хворого, раціональній організації лікувально-профілактичної роботи. Критично підходячи до кожного випадку, студент з самого початку не лише обґрунтовує свою точку зору, але й аналізує діяльність інших студентів. Це дозволить створити умови для успішної самореалізації майбутніх лікарів у їхній подальшій діяльності, оскільки ця методика припускає інтеграцію знань в різних напрямках медицини, творчий підхід, можливості для саморозвитку та самореалізації, оволодіння комунікативними вміннями, прогресивними технологіями діагностування і лікування різних захворювань.

Аналіз різних методів навчання (неімітаційних, імітаційних, робота з хворими) показав, що організація занять студентів-медиків із застосуванням елементів критичного мислення потребує певних умов, а саме:

- спочатку надання завдання для підготовки;
- пояснення студентам, що кожен з них є одночасно і «конкурент» іншому, і «партнер» при співпаданні думок;
- кожен студент - особистість, і він повинен розвивати в собі вміння надавати свою думку, тобто розвивати ораторські здібності;
- кожному студенту має бути надано однакова кількість часу для викладання своєї думки. Навіть коли студент мовчить, треба почекати (звісно, нетривалий час), в цей час студент буде мислити, а це також певне досягнення;
- не дозволяти іншим студентам переривати студента, який надає свою думку, це його відволікає, заплутує, і він не зможе висловити свою точку зору. Як наслідок, він відчуває невдоволеність від заняття і втрачає інтерес до обговорення теми;

- кожен студент повинен усвідомити, що його думка також має значення протягом занять. Студенти спочатку повинні вислухати думку кожного і тільки після цього надати свої коментарі;

після обговорення педагог робить висновок, відмітивши найбільш правильні рішення з боку студентів;

доцільно проводити заняття в невеликих групах (8-12 студентів), що дозволяє педагогу раціональніше обговорити думку кожного студента.

Формуючи критичне мислення протягом навчання, наприкінці випускник значно підвищує свою здатність:

- а) формувати особисту точку зору, ґрунтуючись на об'єктивних даних;
- б) з'ясовувати причини і умови виникнення проблеми;
- в) висувати свої альтернативні думки;
- г) збирати інформацію з різних джерел і аналізувати їхню якість і достовірність;
- д) на основі причин проблеми визначити шляхи її вирішення.

Висновки. Таким чином, формування критичного мислення у студентів (особливо медиків) є важливою педагогічною технологією, яка ґрунтується на особистому підході сприяє набуттю професійних якостей, тим самим підвищуючи компетентність майбутніх спеціалістів. Вона, безумовно, потребує раціональної організації навчального процесу, зокрема, відносної довготривалості занять (не менш ніж 3 години). Але, найголовніше, - бажання педагога.

Література:

1. Кларин М.В. Інновації в обученні: метафори и модели: Анализ зарубежного опыта. - М.: Наука, 1997.
2. McPeck J. E. Teaching Critical Thinking: Dialogue and Dialect. - New York: Routledge, 1990.

СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ ЯК ІНТЕРАКТИВНА ФОРМА НАВЧАННЯ НА ДОДИПЛОМНОМУ РІВНІ

С. М. Калугіна, І. Г. Купновицька

ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет»

У сучасній вищій школі семінарські заняття – це один із засібів розвитку у студентів культури наукового мислення спілкування, інтерактивна форма навчання за багатьма показниками [2]. На них студенти опановують здатність самостійно мислити і логічно міркувати, аналізувати і узагальнювати факти, перетворювати знання в переконання. Однак результат такої форми пізнавальної діяльності за умови тісного взаємозв'язку з лекційною та позааудиторною формами навчання залежить від методів її проведення. Мета роботи – узагальнення досвіду проведення семінарських занять з біоетики та біобезпеки в Івано-Франківському національному університеті. Викладачами кафедри клінічної фармакології та фармакотерапії інтерактивне навчання організоване таким чином, щоб практично всі студенти навчальної групи були залучені в процес пізнання і мали рівні можливості розуміти і реагувати на те, що вони знають і про що думають. В їх спільну пізнавальну діяльність кожен повинен внести свій особливий індивідуальний внесок, обмінюючись знаннями, ідеями, способами діяльності. І це повинно відбуватися в атмосфері доброзичливості і взаємної підтримки, що до-

зволить не тільки отримувати нове знання, а й розвивати саму пізнавальну діяльність. На нашу думку, семінар слугує для постановки проблем, розвитку проблемних ситуацій і їх вирішення в ході дискусії між студентами під керівництвом викладача. При проведенні дискусії не слід давати перше слово сильному студенту і не починаючи обговорення першого правильного припущення, так як це не дозволить очікувану дискусію завершити на самому початку її розвитку. Надання першого слова слабо підготовленому студенту дає можливість не бути пасивним спостерігачем і має виховне значення в подоланні страху прогалин у знаннях. З іншого боку, це ж тримає в напрузі і сильних студентів, що передається всій групі в цілому. Ефективність проведення семінарських занять в дискусійній формі не викликає сумнівів, якщо студенти і викладач в рівній мірі орієнтовані на успіх. Викладач повинен бути не тільки носієм знань, а й мудрим, доброзичливим наставником, який ініціює творчі пошуки студентів [1]. Його переважаючим методом навчання має стати активне експериментування через самостійну діяльність студентів. Отже, семінарські заняття – це, перш за все,